

2. Інвестиції в "зелену" енергетику у 2019 році . "[Електронний ресурс]//Держенергоєфективності - 2019. - Режим доступу до ресурсу: http://saee.gov.ua/sites/default/files/SAEE_19.pdf

3. Інформація про роботу енергетичного комплексу за 2019р."[Електронний ресурс]//Міністерство Енергетики та захисту довкілля України - 2019. - Режим доступу до ресурсу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=245183225

4. Climatescope 2019 Bloomberg New Energy Finance. [Електронний ресурс]// BloombergNEF - 2019. - Режим доступу до ресурсу: <http://global-climatescope.org/assets/data/reports/climatescope-2019-report-en.pdf>

5. Норвезька компанія зупинила реалізацію проекту з будівництва сонячної електростанції через зміни "зеленого тарифу"[Електронний ресурс]// "Економічна правда" -2019. - Режим доступу до ресурсу:<https://www.epravda.com.ua/rus/news/2019/12/12/654779/>

6. Spain's Solar Market Crash [Електронний ресурс]//NY Times- 2009- Режим доступу до ресурсу: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/gwire/2009/08/18/18greenwire-spains-solar-market-crash-offers-a-cautionary-88308.html?page->

7. Зростання заборгованості ДП "Гарантований покупець"[Електронний ресурс]// "ZN.ua" -2019. - Режим доступу до ресурсу:https://dt.ua/ECONOMICS/ukrayina-ne-pokrila-mayzhe-40-zelenogo-tarifu-v-listopadi-334307_.html

8. Постанова КМУ "Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії" [Електронний ресурс]// Кабінет Міністрів України – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-2019-%D0%BF>

9. "Coronavirus Is Starting to Slow the Solar Energy Revolution"[Електронний ресурс]// Bloomberg -2019. -Режим доступу до ресурсу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-02-27/coronavirus-is-starting-to-slow-the-solar-energy-revolution>

10. Розрахунки дефіциту кошторису Гарантованого покупця на 2020 рік [Електронний ресурс]// Міністерство енергетики та захисту довкілля – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245413030>

Пішко Г.¹⁷

РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ТОРГІВЛІ ТЕХНОЛОГІЧНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ У ТОРГОВИХ ВІДНОСИНАХ США ТА КНР

Хто володіє знаннями – той володіє світом. Економічно розвинуті країни, як і ті, що розвиваються намагаються винайти та мати у своєму розпорядженні якнайбільше технологій. Яскравим прикладом нарощування технологічної міцї є два «титани» – США та КНР, які разом генерують 40% світового ВВП.

Посилення економічних, політичних та торговельних зв'язків США та КНР розпочалось на початку 80-х років ХХ сторіччя, коли до влади в Китаї прийшов Ден Сяопін. Тоді було підписано велику кількість двосторонніх угод, особливо у сфері наукового та технологічного обміну, а також торгівлі. Вже в 1983р. державний департамент США заявив про Китай як про дружню країну, що розвивається. За більше, ніж 30 років співпраці КНР і США перетворились структуру, механізм якої функціонує неподільно.

Висловлення «Китай повинен поступитися частиною свого ринку в обмін на передові технології, які ми потребуємо» характеризувало відносини США та КНР протягом трьох десятиліть, доки остання не стала загрозою США у світовій першості [1].

Саме Китай залежить від американських технологій. За даними Офісу торгового представника США у структурі експорту товарів з США до Китаю у 2018 році переважала така продукція, як літальні апарати (14 млрд дол. США), обладнання та електрообладнання (27 млрд дол. США), оптичні та медичні інструменти (9.8 млрд дол. США). Що стосується Китаю, то він постачав електрообладнання та обладнання (269 млрд дол. США) – ці дві категорії товарів переважно вироблені завдяки американським технологіям, меблі (35 млрд дол. США), іграшки та спортивне обладнання (27 млрд дол. США). Але ключовим показником є торгівля послугами, де на відміну від торгівлі товарами спостерігається профіцит США в 41 млрд дол. США. Торгівля інтелектуальною власністю у 2018 році посідала 2-е місце серед усіх послуг, які постачались США до КНР. У структурі торгівлі послугами КНР сектор НДДКР є третім за обсягом експорту, але в грошовому еквіваленті він значно

¹⁷ Студентка 2-го курсу спеціальності спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Фаренюк Н.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.

відстає від аналогічного американського показника [2]. Сполучені Штати постійно купують власні винаходи і винаходи інших держав у китайських компаній, які порушують закон. На Китай (включаючи Гонконг) припадає 87% контрафактних товарів, які конфіскуються в Сполучених Штатах [3].

Відповідно до даних Державного департаменту США, інтелектуальна власність (ІВ) генерує 38% ВВП США, створює 27 млн робочих місць, експорт на 52% складається з продуктів ІВ, тому її захист є критично важливим для американської економіки [4]. Програма «Зроблено в Китаї 2025» як перша частина триетапного плану для перетворення КНР до 2049 року на лідера у створенні інновацій нагадала США про проблему «вимушеної передачі технологій», яка є своєрідною «платою» за вихід на ринок Китаю. Було підраховано, що втрати для американських компаній внаслідок «вимушеної передачі технологій» оцінюються в 50 млрд дол. США на рік [5].

До найбільших викликів, які необхідно буде вирішити для поліпшення торгівлі технологіями між двома країнами відносять:

- Примус до створення спільних підприємств у деяких галузях з власне китайськими (19% опитаних підприємств просили передати технології).
- Використання Китаєм обтяжливих адміністративних перевірок та процес ліцензування технологій (65%) [6].
- Непрозорість китайських законів та нормативних актів про інвестиції.
- Хакерська діяльність.
- Купівля приватними компаніями (за наказом влади) або державними підприємствами американських технологічних компаній.

Схема: «американські технології – китайська робоча сила» зазнала змін після приходу до влади Дональда Трампа, який почав проводити активну політику захисту права інтелектуальної власності американських технологічних компаній. Торговельна війна у 2018 розпочалась саме через розслідування про викрадення інтелектуальної власності, що призвело до того, що високотехнологічні товари та їх елементи підпали під додаткові мита, китайські компанії-конкуренти потрапили в «чорний список», а інвестиції обмежувались.

У результаті таких дій зменшилися прямі іноземні інвестиції – китайські компанії після буму в 2016 році (46.5 млрд дол. США) знизили вкладання в американські компанії до 5,4 млрд дол. США (2018), падіння ж американських інвестицій в Китаю не було настільки значним – до 13 млрд дол. США (2018) у порівнянні з 14.2 млрд дол. США за 2017 рік [7; 11]. Знизилися і венчурні інвестиції: американські венчурний капітал в Китаї в 2019 році впав до менше, ніж 4 млрд. дол. США (найнижчий рівень з 2014 року), китайський венчурний капітал в США – до 2 мільярдів доларів за весь 2019 рік.

Майбутнє лідерство в торгівлі технологіями буде залежити від:

- Кількості користувачів Інтернету – за кількістю юзерів переважає Китай – 854 млн, але у відсотковому співвідношенні до всього населення – це лише 59,6% (темпи приросту – 3-6% у рік), у США – 293 млн, тобто 89,3%. [8][9]
- ВВП на душу населення – наразі США значно випереджає КНР (у 5 разів).
- Кількість вже існуючих високотехнологічних компаній з високою капіталізацією – наразі лідером є США.
- Інноваційність компаній (за патентами) – 38 зі 100 розміщуються в США (у 18 з 20 галузей), 15 в Китаї (у 4 галузях) [10].
- Також варто виділити такий показник, як венчурні інвестиції, кількість науковців та винахідників, розвиток 5g зв'язку та штучний інтелект.

Ми спостерігаємо за історичною подією: розщепленням синтезу американської та китайської економік, через небажання США поступитися світовим лідерством. Китай наразі ще не зміг створити власних технологій, які змогли б замінити ті, що він купує або нелегально чи легально отримує з США, тому чи вийде в «найкращого світового копіювальника» перетворитись на першого інноватора покаже час.

Список використаних джерел

1. U.S.–China Bilateral Relations: The Lessons of History [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.state.gov/u-s-china-bilateral-relations-the-lessons-of-history>
2. U.S.-China Trade Facts [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ustr.gov/countries-regions/china-mongolia-taiwan/peoples-republic-china>
3. Update to the IP commission report. – 2017. – С. 34

4. Intellectual Property Enforcement [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.state.gov/intellectual-property-enforcement/>
5. Forced Technology Transfer (FTT) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.investopedia.com/forced-technology-transfer-fft-4687680>
6. Special 301 Report. – 2017
7. The US-China Investment Hub [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.us-china-fdi.com/us-china-foreign-direct-investments/data>
8. Statistics: China Internet Penetration [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.chinainternetwatch.com/statistics/china-internet-penetration/>
9. Countries with the highest number of internet users 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.statista.com/statistics/262966/number-of-internet-users-in-selected-countries/>
10. The Most Innovative Tech Companies Based On Patent Analytics [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.forbes.com/sites/louiscolombus/2019/12/15/the-most-innovative-tech-companies-based-on-patent-analytics/#3665b9e762ce>
11. Рогач О. Нові тенденції вивозу ПІІ /Сучасні тенденції міжнародного руху капіталу. Монографія /За редакцією Рогача О.І. . 2019, с. 95-111.

Погляд В.¹⁸

СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТАХ

Питання розвитку ІТ-сфери в банківському секторі й досі залишається актуальним. Отримання науково обґрунтованих економічних рішень щодо розвитку ІТ-сфери сприятиме підвищенню ефективності банківської діяльності при одночасному зниженні її ризиків, адже використання Інтернет-технологій в банківських продуктах має значні економічні переваги. На сьогодні банківський сектор є однією з найбільш сприятливих сфер для впровадження сучасних інформаційних технологій. Майже всі завдання, що виникають у процесі роботи банку, піддаються автоматизації.

Інформаційні технології сьогодні охоплюють майже всі аспекти банківської діяльності, зокрема вони забезпечують клірингові операції, системи електронних платежів (SWIFT), касові та кредитні операції, безпаперовий документообіг та внутрішньобанківську взаємодію, аналіз інвестиційних потоків, операції з цінними паперами, використання банківських автоматів тощо.

Інтернет сьогодні являє собою комерційне середовище, де ведеться активна фінансова діяльність. Сучасна економіка зосереджується на розвитку електронної комерції, частиною якої є інтернет-банкінг, тобто віддалене банківське обслуговування. Як показують дослідження, клієнти, які користуються Інтернет-банкінгом, схильні здійснювати більшу кількість транзакцій, що є дуже вигідним для банківських установ [1; 2].

Послугами Інтернет-банкінгу користуються з 1990-х років, банківські інформаційні технології включають в себе мобільні банківські додатки, безконтактні платежі, SSMS-банкінг (Secure Short Messaging Service), USSD-банкінг, банкомати (АТМ), WAP-технології, дебетові та кредитні картки, мобільні платежі (mobile «wallet»), телефонні банківські послуги, бездротові пункти продажу (POS) та ін. [1]

Як правило, послуги інтернет-банкінгу включають [4]:

- виписки по рахунках;
- надання інформації з банківських продуктів (депозити, кредити, ПФ);
- заявки на відкриття депозитів, отримання кредитів, банківських карт;
- внутрішні перекази на карту банку та перекази на рахунки в інших банках;
- конвертація коштів;
- особистий кабінет для управління послугами.

Сучасні банки освоюють новий перспективний напрямок розвитку брокерських послуг, що полягає в наданні фізичним особам доступу до міжнародних валютних і фондових ринків (інтернет-трейдинг).

До основних причин активного використання інформаційних технологій банківським сектором відносимо такі [3]:

¹⁸ Студентка 2-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Фаренюк Н. В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.